

Buồn nôn và nôn sau phẫu thuật

Viết bởi Biên tập viên

Thứ 03, 25 Tháng 3 2026 17:53 - Lần cập nhật cuối Thứ 06, 03 Tháng 4 2026 14:48

BS. Nguyễn Phạm Lâm Viên -

TỔNG QUAN

Buồn nôn và nôn sau phẫu thuật (PONV– Postoperative Nausea and Vomiting) là một trong những biến chứng thường gặp nhất trong giai đoạn hồi tỉnh và hồi phục. Dù không đe dọa trực tiếp tính mạng, PONV làm gây khó chịu đáng kể cho người bệnh, có thể dẫn đến mất nước, rối loạn điện giải, tăng đau, và thậm chí là hít sặc chất nôn, làm chậm quá trình hồi phục. Theo Hội Gây mê Hồi sức Hoa Kỳ, tỷ lệ PONV dao động từ 20–30%, và có thể lên đến 70-80% ở nhóm bệnh nhân nguy cơ cao. Trong bối cảnh nâng cao chất lượng chăm sóc và an toàn người bệnh, PONV được xem là một chỉ số phản ánh hiệu quả công tác gây mê – hồi sức và chăm sóc hồi phục.

ĐỊNH NGHĨA

Buồn nôn: là cảm giác chủ quan, khó chịu thôi thúc muốn nôn ra.

Nôn: là sự tự nguyện mất một lượng các chất trong dạ dày ruột ra ngoài qua miệng.

Buồn nôn- nôn sau mổ: được định nghĩa là bệnh nhân có cảm giác buồn nôn, óe, hay nôn trong vòng 24-48 giờ sau mổ.

CƠ CHẾ

Cơ chế bệnh sinh của PONV rất phức tạp, nó liên quan đến nhiều cơ chế và thụ thể khác nhau.

Buồn nôn và nôn sau phẫu thuật

Viết bởi Biên tập viên

Thứ 7, 25 Tháng 3 2026 17:53 - Lần cập nhật cuối Thứ sáu, 03 Tháng 4 2026 14:48

Vị trí giải phẫu thần kinh kiểm soát buồn nôn và nôn là một vùng không được xác định rõ ràng gọi là “Trung tâm nôn” trong cấu trúc lưới ở thân não, nhận đầu vào từ hệ thống tâm thần các đường dẫn truyền kích thích phản xạ nôn. Trung tâm nôn gồm có 3 nhân não

- Nhân đầu tiên: nhận đầu vào từ hệ thống tâm thần
- Nhân lưới và đường dẫn truyền kinh lang thang
- Nhân hoài nghi: chịu liên quan đến sự phối hợp hoạt động khi nôn

Có 5 đường dẫn truyền hệ thống tâm thần chính tham gia vào việc kích thích phản xạ nôn như sau:

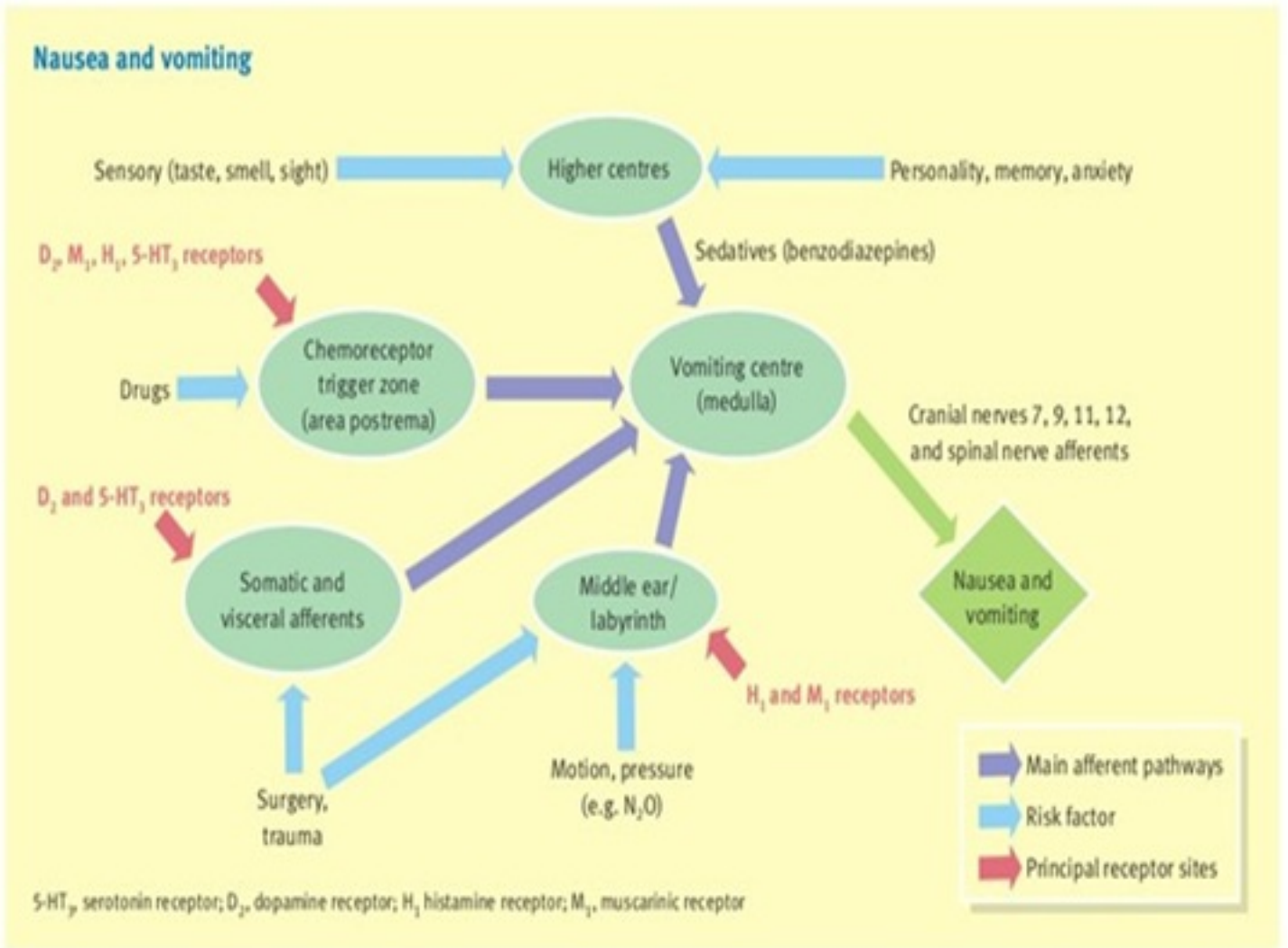
- Vùng kích hoạt thùy hóa học (CTZ)
- Đường dẫn truyền thần kinh đi qua niêm mạc trong hệ tiêu hóa
- Các đường dẫn truyền thần kinh từ hệ thống ti thể
- Các đường dẫn truyền phản xạ hệ thống tâm thần và não
- Các sợi thần kinh hệ thống tâm thần não giao.

Việc kích thích một trong những đường dẫn truyền hệ thống tâm thần này có thể kích hoạt cảm giác nôn mửa thông qua các thụ thể cholinergic (muscarinic), dopaminergic, histaminergic hoặc serotonergic.

Buồn nôn và nôn sau phẫu thuật

Viết bởi Biên tập viên

Thứ 04, 25 Tháng 3 2026 17:53 - Lần cập nhật cuối: Thứ 04, 03 Tháng 4 2026 14:48

[Xem tiếp tại đây](#)